

obchodě, jak to zpravidla bývá, bylo-li zboží získáno podílnictvím na krádeži nebo jiným trestným činem proti bezpečnosti majetku, a využije-li řetězový obchodník ku svému prospěchu právě jen tohoto rozdílu mezi vlastní cenou nabývací a cenou řádnou ve smyslu shora naznačeném, takže cena jeho ziskem se nezvýší na více, než jaká by byla, kdyby se byla vytvořila řádnou cestou, pak není jeho jednání způsobilým cenu stupňovati a nezakládá skutkové podstaty přečinu § 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě. Zjištění nalézacího soudu nedostačují tudíž při správném právním posouzení věci, by naplněna byla skutková podstata řetězového obchodu dle toho, co bylo řečeno, jest nutno, by bylo zjištěno, zda cena, kterou odběratelé obžalovaných F-ových těmto platili v důsledcích neoprávněného vsunutí se obžalovaných do obchodu, byla vyšší než cena, kterou by byli museli platiti v legitimním obchodě při řádném vývinu ceny tohoto zboží. Způsobilost řetězového obchodu, účinkovati na zvýšení cen ztížením nebo zdržením přechodu předmětů potřeby z výroby do spotřeby, nepřichází zde dle stavu věci v úvahu. Nesprávný výklad zákona nalézacím soudem co do pojmu řetězového obchodu působil též na výrok nalézacího soudu o vině obžalovaných Štěpána F-a a Václava F-a st., co se týče přestupku předražování. Při posuzování otázky, zda obžalovaní požadovali ceny zřejmě přemrštěné, nelze hleděti pouze k rozptěti mezi pořizovacími náklady těchto obžalovaných a cenou jimi požadovanou, nýbrž rozhodným jest, poněvadž pro ně následkem zvláštních okolností byly pořizovací náklady výminečně nízké, i zde, zda cena požadovaná byla zřejmě přemrštěna, hledíc k ceně objektivně přiměřené, to jest ceně, vytvořivší se za takové zboží v řádném obchodě. Jelikož tudíž nalézací soud, posuzuje věc nesprávně po stránce právní, nezjistil skutečností, jež měly býti rozsudku za základ položeny, bylo podle § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877 č. 3 ř. z. ai 1878 a to, co se týče Františky V-ové k její zmateční stížnosti a co se týče ostatních obžalovaných podle § 290 tr. ř., rozsudek nalézacího soudu zrušiti.

Čís. 969.

Překročení mezi nutné obrany jest beztrestno i tehdy, měl-li pachatel z bázně, uleknutí nebo přestrašenosti omylem za to, že jsou splněny objektivní podmínky nutné obrany.

(Rozh. ze dne 24. října 1922, Kr II 538/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního jako nalézacího soudu v Brně ze dne 13. května 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého poškození na těle dle § 152 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu nalézacímu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost vytýká s hlediska důvodu zmatku čís. 5 § 281 tr. ř. neúplnost výroku nalézacího soudu o rozhodujících skutečnostech zejména z té příčiny, že se v rozhodovacích důvodech nepřihlíží k tomu, že po-

škozený Rudolf S. vůči četnictvu udal, že byl ve válce do hlavy zraněn a následkem rozčilenosti při výstupu se stěžovatelem ani nevěděl, co dělá a že při hlavním přelíčení vypověděl, že se nepamatuje, zda mu obžalovaný dal políčky před nebo potom (patrně »před tím než ho obžalovaný vidlicí udeřil do levé ruky, či potom«), dále že nalézací soud nepřihlížel k osobním vlastnostem Rudolfa S-a, známého v obci rváče, že nepřihlížel k tomu, že Rudolf S. měl pět dní před výstupem s obžalovaným zuřivý výstup s jeho synem Josefem H-em a že nepřihlížel k tomu, že Rudolf S. dle obsahu četnického oznámení nebezpečné výhrůžky (pronesené po výstupu s obžalovaným) výslovně doznal. Zmateční stížnosti nelze zcela upřít oprávnění. Stěžovatel se hájil, že, uhodiv Rudolfa S-a vidlicí po ruce, chtěl pouze odrazit jeho rány tyčí a že jednal jen v sebeobraně. Nalézací soud zjišťuje, že situace pro obžalovaného nebyla hrozivá a že u něho nebylo příčiny k sebeobraně. Tím je popřena objektivní podmínka beztrestnosti obžalovaného dle § 2 lit. g) tr. zák. Kdyby však nalézací soud byl přihlížel ku všem shora uvedeným okolnostem, bylo by se mu, pakli by i pak nezaložil své přesvědčení na výpovědích svědků, ličících skutkový děj jinak, než Rudolf S., bývalo zabývatí aspoň otázkou, zda obžalovaný v rozčilení, jež mu bylo při výměře trestu přiznáno, nepokládal ze strachu a poděšení situaci za takovou, že mu se strany Rudolfa S-a, přišedšího dle vlastního doznání na pole stěžovatelovo s holí v ruce, hrozí nebezpečí útoku. Beztrestnost přiznává trestní zákon — s výhradou poslední věty § 2 tr. zák. — též překročení mezí nutné obrany, pokud se stalo z poděšení, strachu nebo z uleknutí. Tímto ustanovením jsou — hledí-li se zároveň k § 2 lit. e) tr. zák. — zahrnuty v beztrestnost jak případy, v nichž jsou dány podmínky spravedlivé obrany, její míra však byla ze zmíněných důvodů překročena, tak i případy, ve kterých, i když nebylo objektivně podmínek spravedlivé nutné obrany, obžalovaný z bázně, uleknutí nebo z přestrašení omylem měl za to, že jsou tu podmínky takové. Nalézací soud, vylučuje objektivní pravdivost tvrzení stěžovatelova, že jednal v sebeobraně, neuvažoval, není-li v tomto hájení se obžalovaného obsaženo tvrzení skutkového omylu co do nutnosti sebeobrany. Poněvadž výtku neúplnosti výroku nalézacího soudu o rozhodujících skutečnostech jest odůvodněnou, je rozsudek dle § 281 čís. 5 tr. ř. zmatečným.

Bylo proto zmateční stížnosti za souhlasu generálního prokurátora dle § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877 čís. 3 ř. zák. z roku 1878 vyhověno ihned v neveřejném sezení.

Čís. 970.

Ustanovení § 187 tr. zák. předpokládá, aby náhrada veškeré škody stala se dříve, než-li se vrchnostenské osobě dostalo provinění pachatelovo vůbec k vědomosti.

Spoluvinník není účasten beztrestnosti dle § 187 tr. zák., nepřispěl-li ničím ku náhradě škody, jež pachatelem zcela byla nahrazena. Nestáčí, že radii pachatel, by škodu nahradil.

(Rozh. ze dne 26. října 1922, Kr I 660/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne